

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 16CoE/528/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7615204871
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 07. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Judita Juráková
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2016:7615204871.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v exekučnej veci oprávneného: POHOTOVOSŤ, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, zastúpeného spoločnosťou Advocate s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pribinova 25, IČO: 36 865 141, proti povinnému: Rudolf Gaj, nar. 08.06.1950, bytom Levočské Lúky 3266/25, vedenej u súdneho exekútora JUDr. Rudolfa Krutého, PhD., so sídlom v Bratislave, Záhradnícka 60, pod sp. zn. EX 2509/15, o vymoženie 251,- Eur s príslušenstvom, o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Spišská Nová Ves zo dňa 18.08.2015, č. k. 9Er/228/2015-14, takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e uznesenie súdu prvej inštancie.

Stranám právo na náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie napadnutým uznesením žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol.

2. V odôvodnení napadnutého uznesenia súd prvej inštancie uviedol, že dňa 26.03.2015 mu bola doručená žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie pre vymoženie pohľadávky oprávneného v sume 251,- eur s prísl. a trov exekúcie. Oprávnený žiadal návrhom na vykonanie exekúcie vymôcť istinu 251,- eur s úrokom 32 % ročne a úrokom z omeškania 8 % ročne, známy úrok, poplatok za upomienky, trovy mediačného konania, trovy rozhodcovského konania a trovy exekúcie oprávneného. Exekučným titulom v tomto konaní je Rozhodcovský rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu spoločnosti Slovenská rozhodcovská, a.s., Bratislava, Karloveské rameno 8 č. SR 02503/14 zo dňa 7.8.2014, ktorý nadobudol dňa 16.9.2014 právoplatnosť a dňa 19.9.2014 vykonateľnosť. Týmto bol povinný zaviazaný uhradiť oprávnenému sumu 251,- eur s úrokom 32 % ročne, úrokom z omeškania vo výške 8 % ročne, známy úrok 7,63 eur, poplatok 195,84 eur, poplatok za upomienky 32,- eur, trovy mediačného konania 166,15 eur a trovy rozhodcovského konania 217,51 eur. Exekučný titul bol vydaný na základe Zmluvy o úvere č. 704500989, ktorú uzavreli oprávnený s povinným dňa 4.1.2012. Z vyššie uvedenej zmluvy o úvere zistil, že oprávnený poskytol povinnému finančné prostriedky vo výške 300,- eur na výkon povolania. Povinný sa zaviazal vrátiť oprávnenému poskytnutú sumu navýšenú o poplatok vo výške 288,- eur v 12-tich mesačných splátkach po 49,- eur, počnúc od 13.2.2012. Zmluva neobsahuje ročnú percentuálnu mieru nákladov.

3. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa ust. § 44 ods. 2, § 243d ods. 1, 2 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (ďalej len "Exekučný poriadok"), § 45 ods. 1, 2, 3 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní, podľa ust. § 52 a nasl. zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka, § 2 písm. a/, b/, d/ zákona č. 129/2010 Z.z. a uviedol, že exekučným titulom v danej veci je rozhodnutie rozhodcovského súdu. Úver, ktorý bol poskytnutý povinnému na základe vyššie uvedenej Zmluvy je spotrebiteľským úverom v zmysle zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských

úveroch a o iných úveroch a pôžičkách. Z rozhodcovského rozsudku je podľa jeho názoru zrejmé, že oprávnený ako dodávateľ poskytol povinnému dočasne finančné prostriedky vo forme odloženej platby a konal tak v rámci predmetu svojej činnosti podľa výpisu z Obchodného registra. Povinný je spotrebiteľom, keďže uzatvoril zmluvu ako fyzická osoba. Z predložených listín nepovažoval za zrejmé to, aby povinný pri uzatvorení zmluvy konal v rámci svojej obchodnej alebo podnikateľskej činnosti. Podľa predloženej úverovej zmluvy bol povinnému poskytnutý úver na výkon povolania. Hodnotenie úveru poskytnutého povinnému oprávneným ako spotrebiteľského podľa zákona č. 129/2010 Z.z. a všeobecných ustanovení Občianskeho zákonníka nevyklučuje skutočnosť, že podľa zmluvy účelom úveru bolo poskytnutie finančných prostriedkov na výkon povolania. Táto skutočnosť však sama o sebe ešte nevyklučuje použitie zákona o spotrebiteľských úveroch. Ide totiž len o všeobecný údaj, ktorý bez ďalšieho nevyklučuje, že nejde o spotrebiteľský úver. Zo zmluvy nepovažoval za zrejmé, aký konkrétny súvis s povolaním má uzatvorenie úverovej zmluvy. Bez preukázania konkrétneho účelu v naznačenom smere preto nemožno konštatovať, že zmluva má nespotebiteľský charakter. Preukázanie účelu zmluvy je pritom na strane oprávneného, ktorý iný než všeobecný údaj o tom, že úver bol poskytnutý na výkon povolania povinného nepreukázal. To, že v danej veci sa jedná o spotrebiteľskú zmluvu vyplýva podľa súdu prvej inštancie aj z toho, že spotrebiteľské zmluvy sú zmluvy, ktoré sú uzatvárané opakovane s veľkým počtom zákazníkov, pričom návrhy týchto zmlúv sú pripravené na vopred predtlačných tlačivách a spotrebiteľ nemá možnosť zmeniť obsah takto navrhnutých zmlúv. Uvedené je zjavné aj v prejednávanej veci.

4. Ďalej poukázal na to, že rozhodcovský súd rozhodol na základe rozhodcovskej zmluvy, a preto sa súd prvej inštancie zaoberal predloženou rozhodcovskou zmluvou. Táto bola podpísaná v rovnaký deň ako vyššie špecifikovaná Zmluva o úvere, t.j. dňa 4.1.2012. Hoci sú obe zmluvy na samostatných tlačivách považoval za zrejmé, že rozhodcovská zmluva bola uzatváraná súčasne so zmluvou o úvere. Zmluva o úvere aj Rozhodcovská zmluva sú formulovanými zmluvami. Je preto podľa jeho názoru zrejmé, že povinný ako spotrebiteľ nemal možnosť ovplyvniť obsah predloženej rozhodcovskej zmluvy. Tiež považoval za zrejmé, že osobitne si podmienky zmluvy nevyjednal a teda nemal možnosť ovplyvniť znenie rozhodcovskej zmluvy a doložky v nej zakotvenej. Mohol len zmluvu jednoducho úverovú a aj rozhodcovskú ako celok odmietnuť alebo podrobiť sa všetkým podmienkam. Vzhľadom k tomu považoval rozhodcovskú doložku za neprijateľnú, pretože nebola spotrebiteľom osobitne vyjednaná. Okrem toho poukázal na to, že obe zmluvy vrátane zmluvných dojednaní sú písané malými písmenami, obsahujú množstvo právnickej terminológie. Je nemožné, aby povinný ako priemerný spotrebiteľ pochopil ich text v krátkej dobe, bez možnosti sa s nimi vopred riadne oboznámiť. Uvedené je zrejme z toho, že obe zmluvy boli povinným podpísané v jeden deň. Pokiaľ aj v rozhodcovskej zmluve je uvedená alternatíva prejednávania sporov zo zmluvy o úvere pred všeobecným súdom alebo v rozhodcovskom konaní, voľba rozhodcovského súdu je ponechaná na strane podávajúcej žalobný návrh, ktorým je v uvedených prípadoch takmer vždy oprávnený. Rozhodcovská doložka tak núti spotrebiteľa v prípade sporu podrobiť sa výlučne rozhodcovskému konaniu, pokiaľ už bolo začaté v konkrétnom spore, čím mu odoberá možnosť brániť svoje práva pred všeobecným súdom. Tým aj takto určená rozhodcovská doložka spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Pokiaľ aj je tu daná možnosť obrátiť sa na všeobecný súd, je spotrebiteľ znevýhodnený tým, že právo výberu má vždy len žalujúca strana, ktorou je takmer vždy veriteľ teda oprávnený. Z pohľadu spotrebiteľa je totiž jedno, či mu rozhodcovské konanie vnúti rozhodcovská zmluva alebo veriteľ svojim konaním, čo je takmer pravidlo, že arbitráž vyvolávajú dodávateľia. Vzhľadom na uvedené považoval rozhodcovskú zmluvu za neprijateľnú podmienku a z toho dôvodu poukazujúc na ustanovenie § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka aj za neplatnú a preto rozhodcovský súd nemal právomoc vec prejednať a vydať rozhodcovský rozsudok. Žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na výkon exekúcie súd prvej inštancie preto zamietol.

5. Proti uzneseniu súdu prvého stupňa podal v zákonnej lehote odvolanie oprávnený prostredníctvom svojho právneho zástupcu z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci podľa ust. § 205 ods. 2 písm. f) O.s.p. ako aj z dôvodu, že rozhodnutie súdu vychádza z neúplného zistenia skutkového stavu veci podľa ust. § 205 ods. 2 písm. c) O.s.p. a navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

6. Oprávnený namietal, že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci podľa (§ 205 ods. 2 písm. f) O.s.p.), nakoľko exekučný súd v prejednávanej veci prekročil rámec svojej preskúmvacej činnosti zverenej mu Exekučným poriadkom a zákonom o

rozhodcovskom konaní. Uviedol, že súd na správne zistený skutkový stav nesprávne aplikoval právny predpis. Ustanovenie § 45 ods. 1, 2 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní upravuje povinnosť zastaviť exekučné konanie v prípade, ak rozhodcovský rozsudok ukladá povinnosť, ktorá odporuje dobrým mravom, ale má za to, že uvedené ustanovenie súd nesprávne aplikoval. Exekučný súd v konaní o vydaní poverenia posudzuje exekučný titul z formálnej a materiálnej stránky. Formálne preskúmanie sa obmedzuje na dodržanie všetkých formálnych náležitostí ako ich vyžaduje § 34 zákona o rozhodcovskom konaní. Preskúmaním materiálnej stránky exekučný súd zisťuje, či sú splnené hmotnoprávne predpoklady exekučného titulu (dovolenosť, možnosť a súlad s dobrými mravmi). Podľa oprávneného exekučný súd nemôže skúmať samotné rozhodcovské konanie. V rámci materiálneho prieskumu sa exekučný súd musí obmedziť len na skúmanie výroku exekučného titulu, odôvodnenie nemôže zaväzovať účastníkov konania. Splnenie podmienok zastavenia exekúcie, t.j. zaväzovať k niečomu objektívne nemožnému, právom nedovolenému alebo k niečomu, čo je v rozpore s dobrými mravmi, však musí mať povahu zjavného nedostatku exekučného titulu. V rámci exekučného konania súd nemôže zaujímať právne stanoviská a úvahy k výroku samotného exekučného titulu a musí sa obmedziť len na také dôvody zastavenia exekúcie, ktoré majú povahu skutkovo zjavných dôvodov, teda nemôže sa jednať o dôvody právneho posúdenia a poukázal na Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. ÚS 5/2000 uverejnený pod č. 18/2000. Spôsobom právneho posúdenia správnosti výroku rozhodcovského súdu súd ukrátil účastníkov exekučného konania, ktorí sa mohli vyjadriť k zisteniam exekučného súdu až v odvolacom konaní, pričom civilné konanie je dvojinštančné a postupom súdu došlo k pozbaveniu práva účastníka na prejednanie veci. Exekučný súd rozhodoval o otázke, ktorá je kvalitatívne náročnejšia ako otázky, ktoré sa riešia v exekučnom konaní bez toho, aby na to Exekučný poriadok poskytol legislatívny rámec. Namietal, že súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože s povinným uzavrel rozhodcovskú zmluvu obsiahnutú na samostatnej listine, avšak súd tieto skutočnosti nezisťoval. Exekučný titul bol vydaný oprávneným orgánom podľa zákona o rozhodcovskom konaní. Uviedol, že cieľom úpravy ust. § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka je umožniť spotrebiteľom rozhodnúť sa, kde uplatnia svoje práva. V tomto prípade teda exekučný súd konal nad rámec svojich zákonných ustanovení.

7. Vzhľadom na skutočnosť, že dňa 1. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len CSP), ktorý dňom svojej účinnosti v zmysle § 473 CSP zrušil zák. č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov bol Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací v zmysle § 34 CSP povinný pri rozhodovaní o odvolaní aplikovať CSP ako nový procesný predpis.

8. Krajský súd v Košiciach príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 CSP), vzhľadom na včas podané odvolanie (§ 362 ods. 1 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 378 - 384 CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP) a dospel k záveru, že napadnuté uznesenie po vecnej stránke a dospel k záveru, že napadnuté uznesenie je vecne správne a preto ho podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

9. V posudzovanom prípade je exekučným titulom rozhodcovský rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu spoločnosti Slovenská rozhodcovská a.s., sp. zn. SR 02503/14 zo dňa 07.08.2014, vydaný rozhodcom JUDr. Miroslavom Ráčom. Rozhodcovský rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 16.09.2014 a vykonateľnosť dňa 19.09.2014. Vychádzajúc z odôvodnenia predmetného rozhodcovského rozsudku, právomoc rozhodcovského súdu vo veci konať a vydať predmetný rozsudok zakladala rozhodcovská zmluva k Zmluve o úvere zo dňa 04.01.2012 uzavretá medzi spoločnosťou Pohotovosť, s.r.o. a povinným.

10. Podľa § 44 ods. 2 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučného poriadku), Súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Ak súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu, táto lehota neplatí, ak ide o exekučný titul podľa § 41 ods. 2 písm. c) a d) a § 39 ods. 4. Ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Súd žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne aj vtedy, ak sa navrhuje vykonanie exekúcie na podklade exekučného titulu, ktorý bol vydaný v konaní, v ktorom sa uplatňoval nárok zo zmenky a vyšlo najavo, že vymáhaný nárok vznikol v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou

a nebolo prihladené na neprijateľné zmluvné podmienky, obmedzenie alebo neprípustnosť použitia zmenky, alebo rozpor s dobrými mravmi. Proti uzneseniu o zamietnutí žiadosti je prípustné odvolanie.

11. Podľa § 44 ods. 3 Exekučného poriadku súd pred vydaním poverenia na vykonanie exekúcie na podklade rozhodcovského rozhodnutia vydaného v spotrebiteľskom spore preskúma okrem súladu žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie a návrhu na vykonanie exekúcie so zákonom, či spotrebiteľská rozhodcovská zmluva spĺňa podmienky ustanovené právnymi predpismi, či bolo rozhodcovské rozhodnutie v spotrebiteľskom spore vydané rozhodcom, ktorý bol v čase spotrebiteľského rozhodcovského konania zapísaný v zozname rozhodcov oprávnených rozhodovať spotrebiteľské spory, a pred stálym rozhodcovským súdom, ktorý v čase spotrebiteľského rozhodcovského konania mal povolenie rozhodovať spotrebiteľské spory, rozhodcovské rozhodnutie spĺňa náležitosti podľa osobitného predpisu⁴ a či je vykonateľné. Ak súd dospeje k záveru, že nie je splnená ktorákoľvek z podmienok podľa prvej vety, žiadosť o udelenie poverenia zamietne.

12. Pokiaľ ide o oprávneným tvrdenú materiálnu stránku právoplatnosti rozhodcovského rozsudku odvolací súd uvádza, že táto nie je bezvýnimčná, ale z vážnych, v zákone stanovených dôvodov existujú z nej výnimky. Exekučný poriadok v ustanovení § 44 ods. 2 zvýraznil zodpovednosť exekučného súdu za vydanie poverenia na vykonanie exekúcie. Z uvedeného ustanovenia vyplýva, že súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Ak nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu. Ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne.

13. Podľa ust. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka platného v čase uzavretia spotrebiteľskej zmluvy, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len neprijateľná podmienka).

14. Podľa ust. § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

15. Podľa ust. § 2 písm. d) zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom.

16. Podľa ust. § 2 písm. a), b) zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, spotrebiteľom fyzická osoba, ktorá nekoná v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania, veriteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti.

17. Európska únia venuje problematike ochrany spotrebiteľa mimoriadnu pozornosť. Súdny dvor Európskych spoločenstiev vo viacerých svojich rozhodnutiach zdôraznil povinnosť súdu aj v rámci núteného výkonu rozhodnutia chrániť práva spotrebiteľov ako slabšej zmluvnej strany extenzívnym spôsobom, a to napr. aj v rozsudku zo dňa 6.10.2009 vo veci Asturcom Telecomunicaciones SL, kde zdôraznil povinnosť exekučného súdu preskúmať rozhodcovskú doložku, na základe ktorej bol vydaný exekučný titul, keď uviedol, že Smernica 93/13 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa má vykladať v tom zmysle, že vnútroštátny súd, ktorý rozhoduje o návrhu na výkon právoplatného rozhodcovského rozsudku, ktorý bol vydaný bez účasti spotrebiteľa, musí hneď, ako sa oboznámi s právnymi a so skutkovými okolnosťami potrebnými na tento účel, preskúmať ex offo nekalú povahu rozhodcovskej doložky uvedenej v zmluve uzavretej medzi podnikateľom a spotrebiteľom v rozsahu, v akom podľa vnútroštátnych procesných pravidiel môže takéto posúdenie vykonať v rámci obdobných opravných prostriedkov vnútroštátnej povahy. Ak je to tak, prináleží vnútroštátnemu súdu vyvodiť všetky dôsledky, ktoré z toho podľa daného vnútroštátneho práva vyplývajú, s cieľom zabezpečiť, aby spotrebiteľ nebol uvedenou doložkou viazaný.

18. Odvolací súd sa stotožňuje s názorom súdu prvého stupňa, podľa ktorého je zmluva o úvere uzatvorená medzi právnym predchodcom oprávneného a povinným zmluvou o spotrebiteľskom úvere

a vzhľadom na to, je na daný právny vzťah možné aplikovať zákon o spotrebiteľských úveroch. Oprávnený je zmluvnou stranou, ktorý pri uzatváraní zmluvy konal v rámci svojho podnikania; a povinný je zmluvnou stranou, ktorý nekonal ako podnikateľský subjekt, pričom v priebehu odvolacieho konania nebolo oprávneným preukázané, že povinný pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy konal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Navyše, povinný je v zmluve o úvere identifikovaný rodným číslom a nie identifikačnými znakmi špecifikujúcimi fyzickú osobu - podnikateľa. Súd prvej inštancie preto v danom prípade správne aplikoval ustanovenia Občianskeho zákonníka týkajúce sa ochrany spotrebiteľa a taktiež zákon o spotrebiteľských úveroch.

19. Pri skúmaní, či exekučný titul bol vydaný orgánom na to oprávneným, má exekučný súd právo posúdiť aj platnosť uzavretej rozhodcovskej doložky, ak exekučným titulom v konaní je rozhodcovský rozsudok vydaný na základe tejto rozhodcovskej doložky. V posudzovanom prípade bola rozhodcovská doložka uzatvorená vo forme rozhodcovskej zmluvy zo dňa 04.01.2012. Podľa čl. II.1 tejto zmluvy sa strany dohodli, že všetky spory, ktoré vzniknú zo zmluvy o úvere č. 704500989 uzavretej dňa 04.01.2012, vrátane sporov o jej platnosť, výklad alebo zrušenie, ako aj spory, ktoré vzniknú z dohody o vyplnení zmienok zabezpečujúcich uvedenú úverovú zmluvu a uplatnenie práv z takto vyplnenej zmenky, vrátane sporov o jej platnosť, výklad alebo zrušenie, budú riešené:

a/ pred Stálym rozhodcovským súdom, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na Stálom rozhodcovskom súde; rozhodcovské konanie bude vedené podľa vnútorných predpisov Stáleho rozhodcovského súdu, a to jedným rozhodcom ustanoveným podľa vnútorných predpisov Stáleho rozhodcovského súdu,

b/ pred príslušným súdom Slovenskej republiky, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na súde podľa príslušného právneho predpisu (zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok).

Podľa čl. II.2 sa zmluvné strany dohodli, že pokiaľ ktorákoľvek zo zmluvných strán podá žalobu o rozhodnutie akéhokoľvek sporu, ktorý vznikne z právnych vzťahov uvedených v bode 1 tohto článku vrátane sporu o platnosť, výklad alebo zrušenie zmluvy o úvere na všeobecnom súde, považuje sa táto skutočnosť za rozvázovaciú podmienku tejto rozhodcovskej doložky; ustanovenie tejto vety sa nepoužije v prípade, ak pred podaním žaloby na všeobecnom súde bola podaná žaloba na rozhodcovský súd vo veci, v ktorej je touto rozhodcovskou zmluvou v súlade s vnútornými predpismi Stáleho rozhodcovského súdu založená právomoc Stáleho rozhodcovského súdu.

20. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 9. februára 2012, sp. zn. 3 Cdo 122/2011, v ktorom Najvyšší súd konštatoval, že pokiaľ oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie označí za exekučný titul rozsudok rozhodcovského súdu, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný riešiť otázku, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej rozhodcovskej zmluvy. Podobne v uznesení zo dňa 5. decembra 2012, sp. zn. 6 Cdo 135/2012 Najvyšší súd Slovenskej republiky uviedol, že ak je právomoc rozhodcovského súdu závislá od existencie platnej rozhodcovskej zmluvy a exekučný súd má povinnosť v zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, okrem iného, zisťovať rozpor exekučného titulu so zákonom, t.j. aj to, či bol vydaný orgánom s právomocou na jeho vydanie, je logické, že exekučný súd musí pri tomto zisťovaní posúdiť nielen to, či rozhodcovská zmluva bola medzi zmluvnými stranami vôbec uzavretá, ale aj to, či bola uzavretá platne. Ďalej v uznesení zo dňa 21.03.2012, sp. zn. 6 Cdo 1/2012 zdôraznil, že aj keď účastník rozhodcovského konania, ktorým je spotrebiteľ, nevyužije možnosť spochybniť existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy podľa ustanovení zákona o rozhodcovskom konaní, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný skúmať existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy a v prípade zisteného nedostatku v tomto smere konštatovať rozpor rozhodcovského rozsudku zo zákonom znamenajúci materiálnu nevykonateľnosť tohto exekučného titulu. To znamená, že princíp „vigilantibus iura scripta sunt“ v spotrebiteľských veciach v konkrétnych súvislostiach (teda v závislosti od konkrétnych okolností) ustupuje dôležitejšiemu princípu, ktorým je ochrana práv spotrebiteľa.

21. Odvolací súd sa stotožňuje s názorom súdu prvej inštancie, podľa ktorého dojednaná rozhodcovská doložka predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku v zmysle ust. § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka (v znení platnom v čase uzavretia spotrebiteľskej zmluvy). Ustanovenie § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka len demonštratívny výpočet (arg. slovo „najmä“) uvádza, ktoré podmienky sú neprijateľné. Odvolací súd uvádza, že ide len o príkladný výpočet neprijateľných podmienok, preto súd môže označiť za neprijateľnú podmienku aj inú zmluvnú podmienku, ktorá spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Neprijateľnou zmluvnou podmienkou je preto

aj tá, ktorá núti spotrebiteľa, aby sa všetky spory vzniknuté v budúcnosti z predmetnej zmluvy riešili v rozhodcovskom konaní pred konkrétne určeným rozhodcovským orgánom.

22. Správnosť tohto názoru potvrdil aj zákonodarca, ktorý túto podmienku zaradil do novelizovaného znenia ust. § 53 ods. 4 pod písm. r) Občianskeho zákonníka účinného od 01.01.2008 novelou uskutočnenou zákonom č. 568/2007 Z. z.. Odvolací súd nepopiera, že rozhodovanie sporov v rozhodcovskom konaní je alternatívnou možnosťou k súdnemu konaniu, avšak ak je spotrebiteľ nútený podrobiť sa v zmysle rozhodcovskej doložky rozhodnutiu rozhodcovského súdu, nemožno hovoriť o individuálne dojednanej podmienke spotrebiteľskej zmluvy. Jedná sa o neprimeranú zmluvnú podmienku a súd je oprávnený vyvodiť všetky dôsledky, ktoré z toho vyplývajú podľa vnútroštátneho práva, aby sa uistil, že spotrebiteľ nebude takouto doložkou viazaný.

23. Súd prvej inštancie správne uviedol, že rozhodcovská doložka v zmluve je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, ktorá je v zmysle ust. § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka (v znení platnom v čase uzavretia zmluvy) neplatná. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 55/2011 zo dňa 24.02.2011, v ktorom Ústavný súd konštatoval, že „ak je zmluvná podmienka v hrubom nepomere v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany v právnom vzťahu zo štandardnej spotrebiteľskej zmluvy, ktorý vzťah teória a prax navyše označujú za fakticky nerovný, nevyvážený, nemali by byť žiadne pochybnosti o tom, že takáto zmluvná podmienka sa prieči dobrým mravom. Zároveň týmto vzniká základ pre docielenie skutočnej rovnosti, pretože na absolútne neplatnú zmluvnú podmienku súd prihliadne aj bez návrhu a rovnako aj bez návrhu súd exekúciu zastaví o plnenie z takto neprijateľnej zmluvnej podmienky. Ak by takouto zmluvnou podmienkou bola samotná rozhodcovská doložka a dodávateľ (veriteľ) ju použije, v takomto prípade ide o výkon práv v rozpore s dobrými mravmi.“

24. Dojednanie rozhodcovskej doložky, v zmysle ktorej je na konanie zo zmluvy oprávnený len konkrétne určený rozhodcovský súd je v rozpore s právom na súdnu ochranu zaručeným Ústavou Slovenskej republiky. Posúdenie rozhodcovskej doložky ako neprijateľnej zmluvnej podmienky je v súlade s ust. § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv sa aplikuje výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

25. Napriek formálnemu zneniu rozhodcovskej doložky teda reálne dochádza k narušeniu rovnováhy medzi zmluvnými stranami, a to v neprospech spotrebiteľa (dlžníka). Spotrebiteľ sa podpisom zmluvy, obsahom ktorej je aj takáto doložka, vopred vzdáva práva na účinnú procesnú obranu (a to či už z nevedomosti alebo nemožnosti vplyvať na obsah zmluvy), čo je v podmienkach právneho štátu neprijateľným javom - podmienkou. Spôsob, akým bola rozhodcovská doložka koncipovaná, napĺňa podmienku uvedenú v ust. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, preto je táto rozhodcovská doložka neplatná podľa ust. § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka.

26. V danom prípade súd prvého stupňa správne posúdil rozhodcovský rozsudok ako nulitný, vydaný rozhodcom, ktorý vyvodil svoju právomoc na konanie a rozhodnutie na základe neplatnej rozhodcovskej zmluvy, teda nejde o spôsobilý exekučný titul podľa ust. § 41 ods. 2 písm. d) Exekučného poriadku a preto správne zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia.

27. Z týchto dôvodov odvolací súd potvrdil napadnuté uznesenie ako vecne správne podľa ust. § 387 ods. 1 CSP.

28. O náhrade trov odvolacieho konania, odvolací súd podľa § 262 CSP v spojení s § 255 CSP rozhodol tak, že žiadna strana konania nemá nárok na ich náhradu, pretože oprávnený nebol v konaní úspešný a povinnému žiadne trovy konania nevznikli.

29. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1, 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/ (§ 421 ods. 1, 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 1, 2 CSP). Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 1, 2 CSP). Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP). Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c/ je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/.

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1, 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP). Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP). Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP). Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b/ dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§429 ods.1, 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP). V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).